XXI. ročník 1. číslo březen 2017

ROBINSON

noviny pro děti každého věku zdarma

PODPORUJEME UNICEF 2017

svět dětí

I v roce 2016 UNICEF plnil své poslání zachraňovat dětské životy. Přečtěte si příběhy několika ze statisíců dětí a rodin...

Etiopie: Roční Tasloch Char čeká na kontrolu po ukončení 2měsíční léčby terapeutickou stravou Plumpy'Nut. Jeho život byl zachráněn díky tomu, že jej matka do výživového centra donesla hned, když se u něj začaly projevovat příznaky akutní podvýživy.

Irák: Čtyřletá Athra z Mosulu se omývá u vodovodu, který v táboře Debaga Camp vybudoval UNICEF a který spolu s toaletami slouží více než tisícovce obyvatel tábora. UNICEF zde také vybudoval 3 školy a podporuje volnočasové aktivity.

Sýrie: Tříměsíční Hala se narodila v Jibreenu, kde funguje improvizované přístřeší pro uprchlíky z východní části města Aleppo. UNICEF poskytl 5 000 dětem soupravy zimního oblečení, teplé deky a hygienické potřeby.

Ukrajina: Děti ve Slovjansku se mohou znovu učit ve škole č. 13, kterou opravil a vybavil UNICEF. Školu navštívil herec a vyslanec dobré vůle Orlando Bloom. Pomohl obnovit celkem 57 základních škol a poskytl trénink školním psychologům, kteří dětem pomáhají překonat prožitá traumata.

Osudy s dobrým koncem

Jižní Súdán: Vyškolený zdravotník v nemocnici v Juba ošetřuje nastávající matku infikovanou cholerou. Pro prevenci je nutné dodržovat hygienu, proto UNICEF kromě léků zajistil v nemocnici stanice pro mytí rukou a desinfekční prostředky.

Nigérie: Ještě před několika týdny byl život šestiměsíční Falmaty ohrožen podvýživou v důsledku sucha a neúrody v celém regionu. Díky UNICEF se Falmatu podařilo zachránit.

Uganda: Žáci ze základní školy Maaji III v Adjumani nabírají vodu, kterou po vyučování donesou domů. Pitná voda je k dispozici všem 3 527 žákům školy i lidem žijícím v blízkém okolí.

Etiopie: Rodiny z vesnice Kihen čekají, až přijdou na řadu u studny. UNICEF v této suché oblasti loni vybudoval pět zdrojů pitné vody pro celkem 5 300 lidí.

Indie: Studenti ze školy v Aurangabadu mohou využívat oddělené toalety pro chlapce a dívky, které zde ve spolupráci s místní asociací kriketu vybudoval UNICEF

Jižní Súdán: Devítiletá Nyapuor utekla spolu s matkou před útoky ozbrojenců a nyní chodí do školy UNICEF v táboře pro ochranu civilistů v Bentiu. *„Viděla jsem mnoho zraněných a muže, jak střílí z pušek. Tady ve škole jsem v bezpečí."*

Fidži: Školu ve vesnici Dobuilevu zničil cyklon Winston. UNICEF poskytl na dobu, než bude kamenná škola opravena, plně vybavený školní stan a vzdělávací pomůcky.

Ekvádor: 285 dětí se věnuje sportovním aktivitám v rámci projektu „Caravana del Deporte", jehož součástí je také osvěta a neformální vzdělávání.

Rwanda: Třicetiletá Mukankulikiyimane z vesnice Uwabumenyi se stará o kozu, kterou spolu s osivem získala v rámci projektu dobytčích bank od UNICEF. *„Vypěstuji toho dostatek, abych mohla přebytek prodat na trhu, takže máme i nějaký příjem."*

Burundi: Toyi Salvator, místní pracovník UNICEF, vysvětluje ženám z oblasti Marangana zásady správné výživy a přípravy jídla z lokálních plodin.

Jižní Súdán: 145 dětí zapojených do činnosti povstalecké skupiny Cobra bylo demobilizováno ve městě Pibor. Po několikatýdenním pobytu v demobilizačním centru budou – tam, kde to je možné – spojeny se svými rodinami.

www.unicef.cz

Už vaši rodiče a prarodiče si zvykli, že měsíc březen byl a je – měsícem knihy. V poslední době byl k pravidelné březnové připomínce připojen také internet, nesrovnatelně mladší a oprávněně populární sdělovací prostředek.

Pan Gutenberg by koukal!

První nesmělé krůčky k internetu u nás byly uskutečněny už na začátku devadesátých let minulého století. Původně se přenos uskutečňoval přes pevnou telefonní síť. Oficiálně se naše republika, tehdy ještě Československo, připojila k internetu v únoru roku 1992. Ovšem celorepubliková síť se budovala teprve postupně a také její rozšiřování nebylo dílem měsíců, ale roků. Poměrně rychle se však potom vyvíjela možnost využití internetu i pro širší veřejnost a soukromé osoby. Dneska už si bez internetu nedovedeme běžný život vlastně představit. Je stále víc druhů aparátů pro jeho přenos, můžete jej mít zavedený i přes mobilní telefon. Jeho prostřednictvím nejen komunikujeme, ale slouží i k plošnému šíření informací ve všech směrech, jako archivní a naučný zdroj, k pracovním jednáním, objednávkám, bankovnictví atd. A to nemluvím o jeho funkci zábavné.

Kniha má samozřejmě mnohem starší historii. Museli bychom jít hodně, hodně daleko do minulosti, abychom se dopracovali k existenci prvních písemných svazků, které byly předchůdci knih. Většina tehdejších knih byla ovšem pouze v jednom jediném vydání, v jediném originálu. Časem se však knihy začaly přepisovat – a to ručně, takže to trvalo poměrně dlouho.

Vy jste se ve škole jistě učili, že vynálezcem knihtisku byl v polovině 15. století Johannes Gutenberg. Jeho vynález umožňoval vytisknout daleko více knih stejného obsahu v poměrně krátké době a bez ručního přepisování. Ovšem i Gutenberg měl své předchůdce, kteří se snažili dosáhnout stejného ulehčujícího výsledku různými způsoby. Gutenberg však měl to štěstí, že jeho způsob tisku se ujal a rozšířil.

Dneska sice můžeme i knihy číst elektronickou formou, prostřednictvím čteček apod. Stále větší a větší oblibu získávají rovněž takzvané audio-knihy, tedy knížky namluvené a nahrané, které si můžete pouštět a poslouchat při různých činnostech - při jízdě vlakem, autobusem, autem, při čekání, večer v posteli… Ale klasická kniha, tištěná na papíře, s vůní tiskařské černi bude mít pořád početnou armádu příznivců a nadšených čtenářů. Věřím, že mezi ně patříte i vy…

- red -

Pohled z okna - namalovala Nikola Zárubová, 6. C ZŠ E. Beneše, Písek

Neposlušný Valentýn

V posledních letech se v kalendáři objevila celá řada nových svátků, které se u nás začaly slavit. Mezi nimi je i svátek svatého Valentýna připadající na konec první poloviny února. Ačkoliv v řadě zemí je to už tradiční záležitost, u nás se teprve postupně dostává do popředí zájmu. Větší pozornost mu sice věnují obchody a nabídka dárkového zboží, ale pomalu si na něj zvykají ve svém rozvrhu i mladí lidé. Vznikl vlastně jako svátek lásky, ale je i možností, jak vyjádřit své přátelské sympatie nebo citovou náklonnost k rodičům, přátelům, spolužákům.

V jeho pozadí stojí navíc velice zajímavý příběh. Podle historických pramenů se odehrával ve třetím století našeho letopočtu, kdy velké římské říši vládl císař Claudius II. Ten nabyl přesvědčení, že ženatí muži jsou pro své vazby na rodině špatní válečníci. A vzhledem ke svým dobyvatelským plánům se rozhodl pro sílu svého vojska zakázat další manželské sňatky.

Ale byl tu lidumilný kněz Valentýn! A ten nejenže dál tajně oddával zamilované dvojice, ale pomáhal i chudým lidem ve svém okolí a obdarovával děti sladkostmi. Pochopitelně byl na základě udání odhalen a uvězněn. Nakonec i popraven. Stalo se tak 14. února, zřejmě roku 269.

Teprve dlouho po jeho smrti však bylo toto datum papežem Gelasiem vyhlášeno za svátek svatého Valentýna. A ještě později se tento den stal svátkem zamilovaných.

Je ale možné, že to bylo dočista jinak. Jiná báje totiž vypráví o tom, jak se uvězněný Valentýn zamiloval do dcerky svého žalářníka, takže vznikla zase docela jiná love story. A není ani vyloučené, že tento svátek má svůj původ ve starořímských luperkáliích – což byla nevázaná slavnost známého rohatého bůžka Fauna.

A tak raději věřme verzi o láskyplném knězi, v jehož jméně se už po staletí obdarovávají milenci, zamilovaní i ti, kteří chtějí třeba vyjádřit své přátelské sympatie - květinami, přáníčky a sladkostmi. A sladké je už vlastně to, že si na vás někdo v tento den vzpomene.

- hh -

dnes čtěte

1.
Zachráněné děti
Nevzdali se!

2.
Přichystejte si vajíčka
Užili si zimní přírody

3. - 4.
Hlásí se EKO-KOM
Babiččin poklad
Kde se vzalo sklo

5.
Země plná jezer
Setkání s duchem

6.
Jsou tu vaše
Zoo noviny!

Navzdory úrazům

Naši školu navštívili dva vozíčkáři. Oba mladí muži vyprávěli o svých osudech. Varovali před podceňováním nebezpečí pro nás jako chodce či cyklisty v silničním provozu, varovali nás před přeceňováním sil při sportovních aktivitách. Z obou hostů vyzařoval optimismus, chuť do života. Honza i Michal se i přes svůj handicap věnují velkému množství sportovních aktivit. První ze jmenovaných se dokonce zúčastnil soutěže STAR DANCE. Oba se s nepřízní osudu obdivuhodně vyrovnali. Dokázal by to ale každý z nás?

Text a obrázek Nela Červeňáková
tř. 5. C, ZŠ Máj II České Budějovice

Dobrá zpráva

Tradiční Tříkrálová sbírka organizovaná Městskou charitou České Budějovice se konala již posedmnácté. S pomocí dobrovolných koledníků se během dvou lednových týdnů vybralo neuvěřitelných 387 738 korun. Je to nejvíc za všechny dosavadní roky. Finance budou použity na pomoc potřebným dětem a mládeži, lidem bez domova, trvale nemocným a seniorům.

- red -

Toto vydání vzniklo za podpory odboru ochrany životního prostředí Statutárního města České Budějovice

zprávy

Nejmenší na Javorníku

Děti z Mateřské školy Hradiště odjely na zimní školu v přírodě na šumavský Javorník, aby prožily 5 dní v Hotelu Krásná vyhlídka. Po několika letech byl dostatek sněhu, jenže sníh byl hodně zmrzlý a celý týden byla velká mlha, takže podmínky byly těžké. Většina se lyžovat učila, ostatní pilovali chůzi na lyžích, stoupání do svahu, vstávání po pádech, brzdění v pluhu a malé obloučky. Kromě lyžování byly na Skřítkovníku, krmily kozičky, stavěly iglú, hrály si na sněhu, bobovaly, byly u rozhledny na Javorníku a také měly besedu s panem spisovatelem Hynkem Klimkem.

Zdenka Staňková, 11. MŠ Písek - Hradiště

Zimní dia tábor

V Bedřichově v Jizerských horách v penzionu Bílá vrána se konal zimní dia tábor pro děti s cukrovkou, bezlepkovou dietou a kombinovaným postižením, který pořádal Diacel Písek pro 27 dětí z celé ČR – z Písku, Chvaletic, Brna, Prahy, Starého Plzence, Mariánských Lázní, Benátek nad Jizerou, Lysé nad Labem, Teplic, Olbramovic, Milevska, Libchav, Temelína, Karlových Varů, Tábora a Zbraslavi u Brna. Bedřichov letos přivítal účastníky sluníčkem a skvělými sněhovými podmínkami. Někteří vyzkoušeli i snowboard a krátké lyže. Během týdne se uskutečnilo několik běžkařských výletů, návštěva v Babylonu v Liberci, večer hrály děti hry a bowling. K táboru patří i edukace, děti vyplnily test o cukrovce, besedovaly s doktorkou Martou Klementovou, protože nutně potřebují vše stále opakovat a učit se zvládat svou nemoc.

Zdenka Staňková, Diacel Písek

Léto bez nudy

Tábor keramicko-výtvarný, se čtyřkolkami, s koňmi, army tábor, jezdecký nebo celá řada kombinovaných: to je nabídka na báječné strávení dnů ve speciálních táborech Oříšek v Bližné u Lipna. Léto sice ještě na dveře neklepe, ale už je dobré myslet, že může být opět pestré. Více na www.tabory-orisek. cz.

důležitá čísla

KRIZOVÉ CENTRUM PRO DĚTI A RODINU V JIHOČESKÉM KRAJI

KRIZOVÉ CENTRUM
PRO DĚTI A RODINU
V JIHOČESKÉM KRAJI
387 410 864

• • •

LINKA DŮVĚRY PRO DĚTI
ČESKÉ BUDĚJOVICE
VOLEJTE VE DNE I V NOCI:
387 313 030
386 355 500

• • •

LINKA BEZPEČÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE
BEZPLATNÉ VOLÁNÍ ODKUDKOLIV
800 155 555

Vydavatel, redakce:
Robinson, tř. 28. října 26, České Budějovice
e-mail: redakce@noviny-robinson.cz
www.noviny-robinson.cz
za garance OOŽP Statutárního města České Budějovice

Inzerce, grafická úprava:
STUDIO GABRETA® spol. s r.o., Praha
info@studio-gabreta.cz

Tisk: TISKÁRNA PROTISK, s.r.o., České Budějovice

Reg. č.: MK ČR 7767

Vytištěno na recyklovaném papíru

Vydavatel se nemusí vždy ztotožnit s názory autorů publikovaných příspěvků

medailonek

S jarem a radostí z nového probouzejícího se života v přírodě jsou spojovány především Velikonoce. Běžně se jim říká svátky jara, ale víme, že jsou to mimo jiné také svátky pohyblivé – nepřipadají prostě na pevně stanovené dny. Jejich výpočet je totiž závislý na datu prvního měsíčního úplňku po dnu jarní rovnodennosti. A protože lunární cyklus se nekryje s kalendářními měsíci roku, připadnou velikonoční svátky někdy na dny březnové, jindy zase dubnové. Letos jsou poměrně pozdě, připadají až na polovinu dubna.

Barevné Velikonoce

Velikonoce jsou považovány za největší křesťanské svátky, ale v jejich zvycích a tradicích se prolínají i odkazy někdejších pohanských oslav jara. V každém případě se ale jedná o oslavu ukončení zimy, příchodu jara, života, radosti. Proto jsou také hlavní barvy těchto svátků jásavé a svěží - zelená (v přírodě se probouzí nový život, všechno se zelená), žlutá (barva sluníčka, které je dárcem života na Zemi) a červená (jako barva radosti a jásání, ale také nové krve).

Také vajíčka, která se dříve dávala na velikonoční koledu, měla nejčastěji červenou barvu. A vejce je známým symbolem nejen velikonočním, ale také života, zrození, úrody. Jen málokde u nás chybí na velikonočním stole právě vajíčka. Ale také beránek… I ten patří do křesťanské mytologie, i když dnes už jen v podobě sladkého moučníku ve tvaru roztomilého beránka. Mezi velikonočními ozdobami, čokoládovými figurkami a sladkostmi se objevuje často i zajíček, ale tento symbol jsme přejali kupodivu ze sousedního Německa. I když mláďátka jako kuřátka, kachňátka, housátka, koťátka apod. prostě patří k oslavě Velikonoc jako důkaz nového bujícího života.

Samozřejmě o Velikonocích nesmíme vynechat ani koledu, kdy chlapci chodí s pomlázkou upletenou z vrbových proutků a ozdobenou pentlemi. Vyplácejí děvčata a ta jim jako výkupné dávají koledu v podobě vajíček a sladkostí. Někde, zejména na Moravě, pak mají dívky na oplátku zase možnost polévat mládence studenou vodou. A neměli bychom v tomhle stručném výčtu vynechat ani řehtačky a jiné zvukové klapačky, které měly původně za úkol svolávat věřící k bohoslužbě od Zeleného čtvrtka, kdy podle pověsti odletěly zvony do Říma.

Těch zvyků a tradic je pochopitelně mnohem, mnohem víc, ale všechny dneska vyjmenovat nelze – ale nechte si o nich vyprávět třeba od svých babiček a dědečků. Jistě si na nějaké vzpomenou. Třeba na hledání velikonočního pokladu v čerstvé trávě...

Hanka Hosnedlová

Namalovala Johana Seidlová, 9. B ZŠ E. Beneše, Písek

všetečkova všehochuť

Herbář

K prvním poslům jara patří dvě něžné bílé květinky, které vystrkují své hlavičky mezi zbytky sněhu už někdy v únoru.

První z nich je bledule jarní (leucojum vernum), dosahující výšky 10 až 30 cm. Pod zemí má cibulku, z níž vyrůstají tři až čtyři listy a obvykle jeden květ, méně často dva. Jsou bílé, soudkovité, tvořené šesti okvětními lístky a příjemně voní. Vyskytuje se zejména v Evropě, nejvíce ve střední.

Druhá pak už jménem napovídá, že roste téměř pod sněhem. Jmenuje se sněženka předjarní (galanthos novalos) a stejně jako bledule se objevuje už v únoru. Rovněž vyrůstá z cibulky, tvořená dvěma podlouhlými listy a květem. Ten má tři vnitřní a tři vnější okvětní lístky se zelenkavým lemem. Teritoriem sněženky je střední a jižní Evropa.

Tip na výlet

Pokud se o víkendu hodláte vypravit třeba na Táborsko, určitě se zastavte u zříceniny hradu Choustník stojícího na vrcholu poměrně vysokého kopce. Hrad byl postaven už ve 13. století a je zajímavý tím, že má více takzvaných jader – v nichž sídlilo několik různých majitelů.

Dole pod hradem najdete novodobou, velice zajímavou stavbu. Je to pyramida postavená na silně energetickém místě a její stavba byla prý propočítána podle přesných egyptských kódů. Jejími autory jsou Jaroslava Šafratová a biotronik Petr Davídek. A co se týče energie v ní působící, údajně má stejnou sílu a stejně ozdravný účinek jako měsíční pobyt u moře.

Zajímavosti

Víte, že

- v lidském těle je 206 kostí a z toho plná čtvrtina v nohou?
- ženské srdce je menší než srdce mužské, v průměru zhruba o 60 gramů?
- naše ústa za život vyprodukují tolik slin, že by zaplnily dva olympijské bazény?
- lidský mozek si dokáže uložit v paměti nejen myšlenky, ale i na 50 000 různých pachů?
- chrupavka v nose a uších nikdy nepřestává růst, takže celý život nám nos a uši rostou?
- při normální zátěži vyrobí lidské srdce tolik energie, že by dokázala přesunout nákladní auto po trase dlouhé 30 kilometrů?

- red -

odkud přišla naše jména

Každé jméno má svou historii, svou cestu, své místo vzniku, svůj význam. Přiblížíme si alespoň některá z nich. A už tradičně opět pokračujeme podle abecedy:

FRANTIŠEK

Jedno z nejčastěji používaných jmen u nás. O jeho původu existují dvě verze. Podle té první pochází toto jméno z italštiny a vzniklo vlastně z přezdívky, když otec Františka z Assisi mu v dětství říkal Francesco. Znamená to malý Francouz, protože chlapec uměl výborně francouzsky od své matky. Druhá, méně pravděpodobná verze hovoří o německém původu – ze jmen Frank, Franko - čili svobodný muž. Jméno má i svou ženskou podobu Františka a různé přizpůsobené formy všude po světě.

FILOMÉNA

Ačkoliv v minulosti bylo toto jméno u nás poměrně časté, v současnosti příliš jeho nositelek není. Má řecký původ a znamená milovaná. Nejznámější ženou tohoto jména byla nepochybně mučednice svatá Filoména Římská. V cizině se většinou píše v podobě Philomena.

- red -

pero

Zvony a veverka v lese

Slyším zvony v kostele,
vstávám rychle z postele.
Běžím honem do školy,
mám hotové úkoly.
Brzy bude prověrka,
řekla nám to veverka.
V příkladech motáme se,
raději si hrajeme v lese.
Odpoledne končí školní den,
s děvčaty půjdeme zase ven.

Daniela Králová, Amálie Hrdličková, Michaela Kalinová, Kateřina Čápová
ZŠ Kardašova Řečice

Že jsou ve třídě 5. A ZŠ a MŠ J. Š. Baara v Českých Budějovicích velice šikovní mladí literáti, o tom vás jistě přesvědčí i následující příběhy. Opravdu rádi je otiskujeme a těšíme se na další!

Jak jsem poznala anděly

Jednou jsem se ocitla ve tmě. Vůbec se mi tam nelíbilo, a tak jsem se rozhodla, že z téhle tmy vylezu. Viděla jsem světlo. Bylo čím dál větší a větší. Nakonec jsem se ocitla v nějaké zvláštní místnosti. Byly tam takové zvláštní postavy v zelených pláštích, s divnými čepicemi a bílými papíry, nebo co to měli na ústech. Začala jsem plakat, protože jsem se jich bála. Zabalili mě do měkkého stříbrného obalu a dali mě do náruče nějaké paní a pána. Tak jsem poznala maminku a tatínka, moje strážné anděly. Maminka mi dala pusu na čelo a já přestala plakat.

Barbora Ježková

Jak jsem poznala anděla

Ahoj, dneska se těším do školy. Víte proč? Protože přijde nová žákyně! Hele, už tu je! Jmenuje se Anděla.

Uběhlo několik měsíců a stala se mojí novou nejlepší kamarádkou. A víte, čeho jsem si všimla za těch několik měsíců? Že vypadá jako anděl! Proč? Protože má vlasy kudrnaté jako já, ale jsou zlaté, dlouhé až po ramena. Nosí zlaté čelenky, a když si představím, že ta čelenka létá nad její hlavou, je úplně jako svatozář. Také jsem si všimla, že má ráda bílé dlouhatánské šaty s velkou mašlí vzadu. Je moc hodná, protože všem pomůže. Nikomu to neříkejte, ale myslím si, že je to anděl!

Jednou jsme šly spolu pěšky k nám domů, když chtěla Andělka z náměstí zavolat rodičům, zjistila, že nemůže najít telefon. Hledaly jsme telefon v aktovce, po kapsách. Cestou zpátky do školy jsem Andělku utěšovala. Andělka se celou cestu hrozně bála.

Ve škole jsme telefon všude hledaly, v jídelně, v šatně, ve třídě. Nakonec mě napadlo Andělku prozvonit. Uslyšely jsme telefon, Andělka nevěděla, jak je to možné, ale byl v krabičce na svačinu. Měly jsme ohromnou radost, že jsme telefon našly, až jsme začaly jásat a skákat. Andělka mi poděkovala a řekla, že jsem její anděl. To by mě vůbec nenapadlo. Vzpomněla jsem si na náš školní vánoční jarmark, kdy maminka koupila anděla s nápisem: Každý z nás je pro někoho andělem.

Magdalena Barde

Sen o Andělovi

Večer před spaním jsem si říkala, jestli žijí andělé. A jak vypadají? Mají křídla? Žijí v nebi? Co dělají? Vidí nás?

Při těchto otázkách jsem usnula. Zdálo se mi, že jsem naskočila na mráček a odletěla. Najednou začala být mlha. Potom jsem ucítila vůni cukroví, která vycházela z veliké budovy, odkud vyletěli andělé. Byli překrásní. Lehce se vznášeli pomalu ke mně. Jeden řekl, ať jdu dovnitř a dám si s nimi cukroví. Na chvilku se mi zastavil dech. Mráček mě odnesl rovnou do mráčkové budovy. Když jsem se nadechla, zeptala jsem se, kde jsem. Oni řekli, že jsem na Planetě andělů. „To je sen!“ řekla jsem. „Není,“ řekl jeden z andělů. „Tohle je skutečnost. Můžeš se sem dostat pomocí myšlenek a představivosti. Každý člověk sem může, když chce. Teď běž zpátky na mráček a přej si sletět dolů. A zítra zase přijď!“

Najednou jsem se probudila a slyšela hlasy: „Nezapomeň, že co chceš, se ti splní.“

Anna Klimešová

To to letí, to to letí - za chvíli tu bude jaro! Ale my se ještě musíme podívat zpátky do minulého roku před Vánoce, kdy vyšlo poslední číslo loňského Robinsona, ve kterém - už tradičně - byla doplňovačka a EKO-KOM soutěž. Než si ale přečtete výherce, musíme prozradit odpovědi. U doplňovačky zní: **Sněhuláčí děti piští, když na saních z kopce sviští. Užijí si zimních svátků, v čistém kraji bez odpadků**.
A správné řešení EKO-KOM soutěže je: do kontejneru na sklo zářivkové trubice samozřejmě házet **nesmíte!** Ty patří na sběrný dvůr.
A nyní, kdo jsou ti šťastlivci, kteří od nás obdrží odměny. Jsou to: **Nela Kramlová z Vimperka, Johanka Váňová z Hluboké nad Vltavou, Karel Klozar z Horažďovic, Terezka Opatrná z Hluboké nad Vltavou a Kristýna Matoušková z Českého Krumlova.**
Gratulujeme a nezapomeňte - na další straně je zase doplňovačka o ceny!

Skleněná pohádka

Cink cink… takhle to u nás, ve Skleněném království, cinká pořád. Vždyť je tady všechno, úplně všecičko ze skla. Já se jmenuji Sklíčko a jsem králův kronikář. A budu vám teď vyprávět jeden příběh, který se u nás odehrál, ale který je poučný i pro jiná království nebo země.

Už je to strašně, strašně dávno, že ani o tom nejsou zápisy v královské kronice, kdy začalo tohle království vznikat. Nejprve to bylo pár domků a zahrádek s ploty ze skla, pak začaly přibývat různé dílny, obchody, pekařství, uzenářství, pivovary a zároveň začal na vršku zvaném Skleňák vyrůstat krásný křišťálově průzračný zámek. Usadil se v něm král Sklenius I., kterého si lidé zvolili. Původně se ale jmenoval Růžička, Čeněk Růžička. Král byl moudrý a spravedlivý, takže vydržel na trůnu až do doby, než žezlo převzal jeho syn Sklenius II., a tak to šlo pořád dál a dál. Dneska máme už krále Sklenia IX. A na zámku už vyrůstá jeho syn, který se stane Skleniem X.

U nás je, jak jsem už říkal, ze skla úplně všechno – ze skla průhledného, bílého, červeného, modrého, zeleného, žlutého... dokonce i černého, podle tajného recepisu. A taky ze zrcadel – máme dokonce celou dlouhou Zrcadlovou ulici v hlavním městě. Lidem ve městečkách a vsích kolem Skleňáku se daří dobře a stále jich přibývá, tak se rozrůstá nejen království, ale i výroba skleněných věcí.

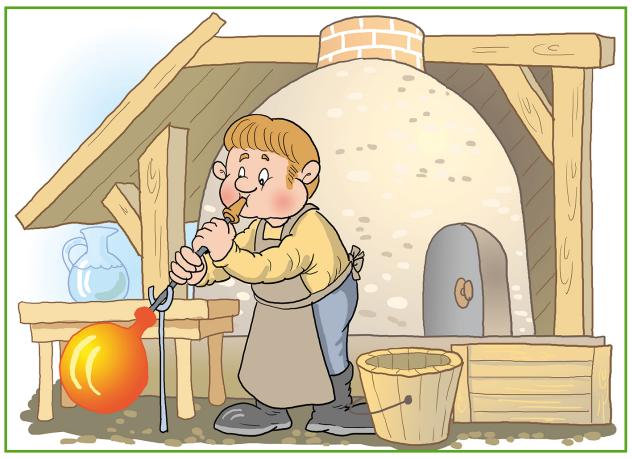

Nejde jen o to vyrábět nové věci pro nové lidi. Vždyť víte, že sklo je křehké a snadno se nárazem nebo rychlým střídáním horka a zimy rozbíjí. Pak bylo třeba rozbité věci nahradit. Tak sklárny jely na plné obrátky a potřebovaly stále víc sklářů a také - materiálu. Měšťanské povozy musely jezdit pro křemičité písky na výrobu skla stále dál a dál od města, od zámku, až na samé hranice království. Ale i tady už pomalu zásoby docházely, a král s rádci si lámali hlavu, jak tíživou situaci vyřešit. A tu princ Sklenius X. přišel na skvělý nápad:

„Ale pánové, vždyť sklo se vyrábí tavením. Takže, co kdybychom zkusili přetavovat všechny ty rozbité věci, které vyvážíme do Bezedné rokle už celá staletí. Tam je skleněných střepů, že se vám o tom ani nezdálo. Sklo průhledné i barevné, haldy a haldy...“

Všichni zůstali udiveně koukat. Vždyť ten kluk má pravdu, to je moudrá hlava! A hned začali jeho nápad uskutečňovat. A aby nemuseli jejich potomci jezdit pro rozbité sklo do Bezedné rokle, kam střepy vyváželi, rozhodl se král se svými rádci, že do každé ulice a do každé vesnice dá zelené bedny na sklo. Ve větších městech zavedli dokonce bedny zvlášť na sklo směsné a na sklo čiré. A bylo po starostech.

A protože královský synek Sklenius X. byl vyslán na studia do dalekých zemí, přivezl i tam svůj báječný nápad na tříděný odpad – a nejen na sklo, ale i na papír, kov, plasty. Tak se Skleněné království stalo slavným doslova po celém světě.

Text: Hanka Hosnedlová
Ilustrace: Zdeňka Študlarová

Skleničky babičky Kolomajzníkové

Babička Kolomajzníková nemohla žít jinde než na zdravém vzduchu na vesnici. Kdyby ji někdo donutil bydlet ve městě, hodně brzy by se tím čoudem a smrádkem zalkla. A tak jí vůbec nikdo nezáviděl, že má chaloupku na okraji vesnice Záluží, kde dávají lišky dobrou noc a ráno, když je ovšem jaro, které právě teď čekáme i my, dávají dobré jitro ptáčci zpěváčci.

A co víc? Babička Kolomajzníková od doby, kdy jí umřel dědeček Kolomajzník, nechtěla být sama, proto si vzala do hlavy báječné předsevzetí, že bude ostatním lidem užitečná. A nejen těm sousedským v Záluží, ale široko daleko. Připravovala pro ně přerůzné marmelády, povidla, kompoty, devatero zázračných bylinek a desátou na skvělou náladu. Ovšem to, co ukmochtila, uvařila, natrhala a usušila, musela také do něčeho uskladnit, aby se jí dobroty neroztekly po světnici a bylinky neodvál vítr, když ráno otevře okna. A proto měla celou sbírku sklenic. Do těch vše ukládala a potom z nich rozdávala, přičemž si za to nevzala ani grošík. Sklenice nosila na police do sklípku a opatřila je nálepkami, na které úhledně napsala, co je uvnitř a který den se ty ovocné sladkosti a bylinkové hojivosti narodily.

Jenže marnost nad marnost, nic netrvá věčně. Babičce Kolomajzníkové nenápadně přibývaly roky života a ona pořád víc pociťovala, že se brzičko vydá za svým milovaným dědečkem Kolomajzníkem. I stalo se to. Chaloupka osiřela. Až za nějaký čas sem začali jezdit její vnuci a vnučky z města - a objevili, co jim babička odkázala. To se jim pusy rozmlsaly, ale bylinek si ani nevšimli! Takoví to byli nevděčníci! A když už všechno vymlsali, přestali do chaloupky jezdit a raději si hráli na městských hřištích plných prachu. Kdyby měli aspoň jejich rodiče krapet rozumu, co nejrychleji by své ratolesti hnali do přírody na kraji Záluží! Jenže místo toho chaloupku uzamkli, a ta začala pustnout. Zarostla křovím. A jednoho dne se smutně sesula. Po babičce zbyly jenom vzpomínky a prázdné sklenice z čistého, bílého, čirého skla, skryté ve sklípku polorozbořené chaloupky.

Štěstí, že zrovna v té době někdo vynalezl báječný způsob, co s takovým sklem udělat, aby nepřišlo nazmar. Ten způsob nazvali vynálezci recyklace. A tak pan starosta Záluží sehnal statné chlapíky a sklenice za jedno odpoledne vynesli a vysypali do zelených kontejnerů, protože současně s recyklací se lidé také rozhodli, že budou odpad třídit.

Než ale plné nákladní auto sklenice odvezlo, ještě si slíbily, že se budou - třeba přeměněné na jiné skleněné užitečné věci - scházet a vyprávět si své osudy. Asi tak, jako se schází bývalí žáci ze školních tříd, aby si popovídali o svých rodinách, dětech, co dělají a co už v životě dokázali. Věřte, nebo nevěřte, totéž se už za jediný rok podařilo i některým našim sklenicím! Byla tehdy noc plná měsíčního úplňku a obyvatelé Záluží se skoro báli pohledět k místu, kde stávala Kolomajzníkovic chaloupka, protože se to tam všechno zatřpytilo, házelo to tam pablesky a slyšet byly nějaké hlasy, na tu dálku do vesnice dost nesrozumitelné. Nikoho nenapadlo, že to mohou být hlasy bývalých sklenic babičky Kolomajzníkové, teď už ale zakletých v dočista jiných podobách. Jejich tváře se třpytily, jak na ně svítil onen měsíční úplněk, k němuž se přidávala i záře hvězd.

Nebudeme je rušit, ale vyposlechnout si některé jejich osudy jistojistě smíme...

Vyprávění okenní tabule

Už dávno jsem pozorovala, jak jsou v naší nemocnici páni doktoři a slečny sestřičky podivně rozmrzelí. A přišla jsem na to! Pramálo se jim totiž dařilo uzdravovat děti z nastuzení, bolení hlav a horeček, které se u malých pacientů blížily až nebezpečné čtyřicítce.

Pak moje mudrování s příbuznými okenními tabulemi, co s tím, uslyšelo sluníčko a hned se přihlásilo s nápadem: „Staré tabulky, už ani nejdou umýt! Nahradit je můžete vy nové! Skrz vás se moje paprsky snadno dostanou do nemocničních pokojů - a jak je známo, kam chodí slunce, tam už ani doktor nemusí!“

Tak jsme se my nové jedné noci zaměnily za ty staré. Že z toho musely být smutné...? Kdepak! Začaly si užívat zaslouženého důchodu a měly radost, že přispěly k uzdravení dětí. A páni doktoři se slečnami sestřičkami ještě teď kulí oči, jak se jim daří všechno dobře léčit!

Vyprávění sklíčka mikroskopu

Když jsme u těch nemocí, poslyšte i můj příběh. Jsem sklíčko z mikroskopu, kam vědátoři pokládají vše, co potřebují prozkoumat. A tak třeba v kapičce krve poznali, že se v ní usadily špatné bakterie, aby ničily zdraví.

Ale jakmile tohle mikroskop odhalil, vědci nalezli léky, které ty záludné potvůrky bakterie vyženou. Nedovedete si ani představit, kolik životů jsem už při takovém bádání pomohlo zachránit! A to jsem docela mrňavé sklíčko! Ale nevytahuju se, zásluhu na tom mají hlavně sklenice babičky Kolomajzníkové. Tak zítra už zase budu zkoumat a zkoumat...

Vyprávěni čočky fotoaparátu

To já oproti vám nežiju na jediném místě. Jsem totiž čirá čočka fotoaparátu cestovatele a umělce, který se vydává do blízkých i zapomenutých krajů naší planety, aby je vyfotil a obrázky potom sestavil do báječných knížek plných dobrodružství. Nebo myslíte, že třeba setkání se lvem, jedovatými hady a štíry není dobrodružství? Koukám všemu, co můj pán fotí, hezky zblízka do tváře - a mnohokrát se také stalo, že jsem pomohla objevit úplně novou květinu, nového broučka či život v moři, kam se přede mnou nedostala lidská noha, jen rybí ploutev.

Taky se nechci vytahovat. Ale co říkám, to je moje každodenní práce. Jsem ráda, že mě baví!

Vyprávění skromné vázy

Mým úkolem je rozdávání krásy, která přispívá k dobré pohodě. S nádhernými květinami se dostanu na stůl lidí, když oslavují narozeniny dětí, jiné moje příbuzné zdobí komnaty zámků a další nechybí ve školách na stolech učitelů, aby zaplašily strach žáků ze zkoušení. A největší vázy jsou v květinářských obchodech, kde lidé květiny nakupují, takže tam ze zahradnictví přivážejí stále čerstvé.

Ale ještě musím upozornit, že jsem váza hlaďoučká, bez vyrytých ornamentů i všelijakých malůvek, protože takovou jsem si přála být. Dala jsem přednost tomu, že vypadám skromně. Tak uctívám odkaz babičky Kolomajzníkové, když i její sklenice byly jednoduché a prosté.

Vyprávění skleněného džbánku

Vypadat obyčejně, a právě tím být výjimečný, to chci i já. Jsem džbánek, ve kterém by bylo možné nosit i drahé cizokrajné tekutiny, ale já jsem si slíbil, že budu toužit jenom po čisté, křišťálové pitné vodě! Proto je mou přítelkyní studánka v lese, která svlažuje kořínky rostlin a pijí z ní i zvířátka. Pro průzračnou vodu se mnou chodí malé děti, když s rodiči přijedou na dovolenou do chaty, nebo i větší, které tráví prázdniny na letním táboře. To se pak objeví spousta mých džbánkových brášků, s nimiž si, než děti naberou vodu, tiše povídám. Naše povídání nerozluští, protože vypadá jako zurčení té křišťálové vody, a děti si stejně mají co vyprávět samy mezi sebou. To se potom s přetékajícími džbánky vracejí do chaty a letního tábora, až když začíná stmívání...

Vyprávění skleněného globusu

Já vím, že víte, co to je globus, vždyť se na mě právě zvědavě koukáte. Jsem koule, na které jsou namalovány všechny světadíly, země, moře a oceány, takže si můžete najít, kde bydlíte. A taky mohu ukázat, kde žijete vy, okenní nemocniční tabule, kde pracují vědci se sklíčky mikroskopů, kam se vydává cestovatel s foťákem, kde má květinářský obchod váza nebo kde džbánek nabírá čerstvou lesní vodu...

Najdete mě snadno i po tomhle našem setkání, kdy zase budeme po celý rok plnit své úkoly, které nám daly do vínku sklenice babičky Kolomajzníkové. Jsem vystavený ve sklářském muzeu, v jeho největším sále, kde je kolem mě pořádná tlačenice návštěvníků.

V ten okamžik, kdy globus dovyprávěl, ozvalo se slabé cinknutí. To Měsíc zavadil o špičku nejvyššího stromu, který s ostatními roste na místě bývalé babiččiny chaloupky, aby dal na srozuměnou, že noc končí a naši sklenění kamarádi mají pěkný kalup, aby se rozutekli do svých nových domovů. Ale je docela možné, že se někde v koutku sklípku bývalé chaloupky ještě krčí smutná zapomenutá sklenice od marmelády, povidla, kompotu či hojivých bylinek. Kdybyste ji objevili, určitě se vejde do zeleného kontejneru u vašeho domu. Při příštím setkání se třeba i ona dostaví, už přeměněná na... Kdo ale teď může vědět, na co?

Text: Zdeněk Šmaus
Ilustrace: Zdeňka Študlarová

Doplňovačka s kvízem

Rok se opět sešel s rokem,
už peláší svižným krokem.
Nepřejte si žádné zmatky
***... (tajenka)*.**

Vyluštěnou tajenku nám zašlete do **24. března 2017**
na e-mail: **redakce@noviny-robinson.cz.**
Tři z vás vylosujeme a odměníme.
A nezapomeňte uvést celé jméno a adresu,
ať vás pošťák s dárečky lehce najde!

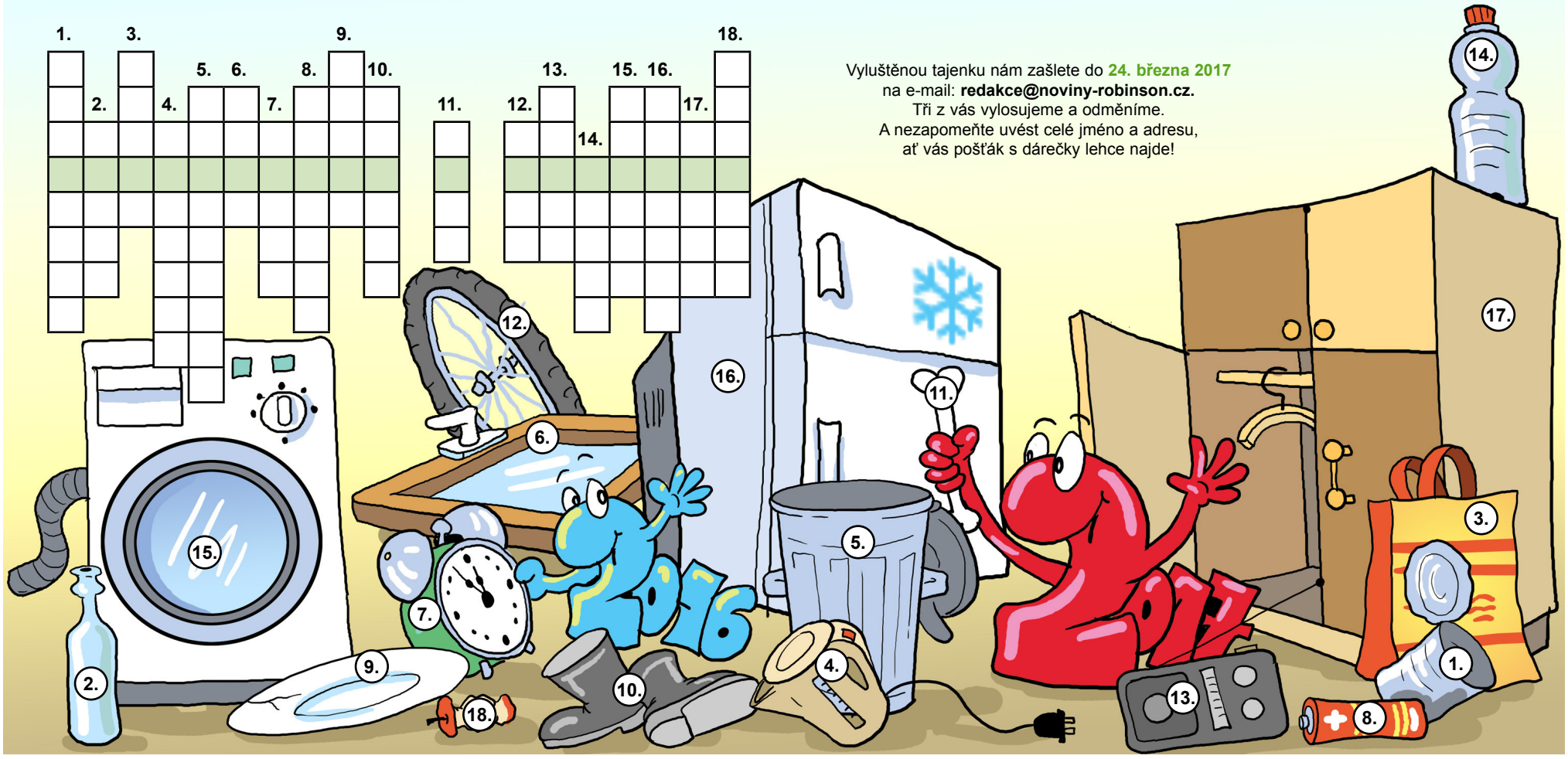

Vyprávění o skle

1.

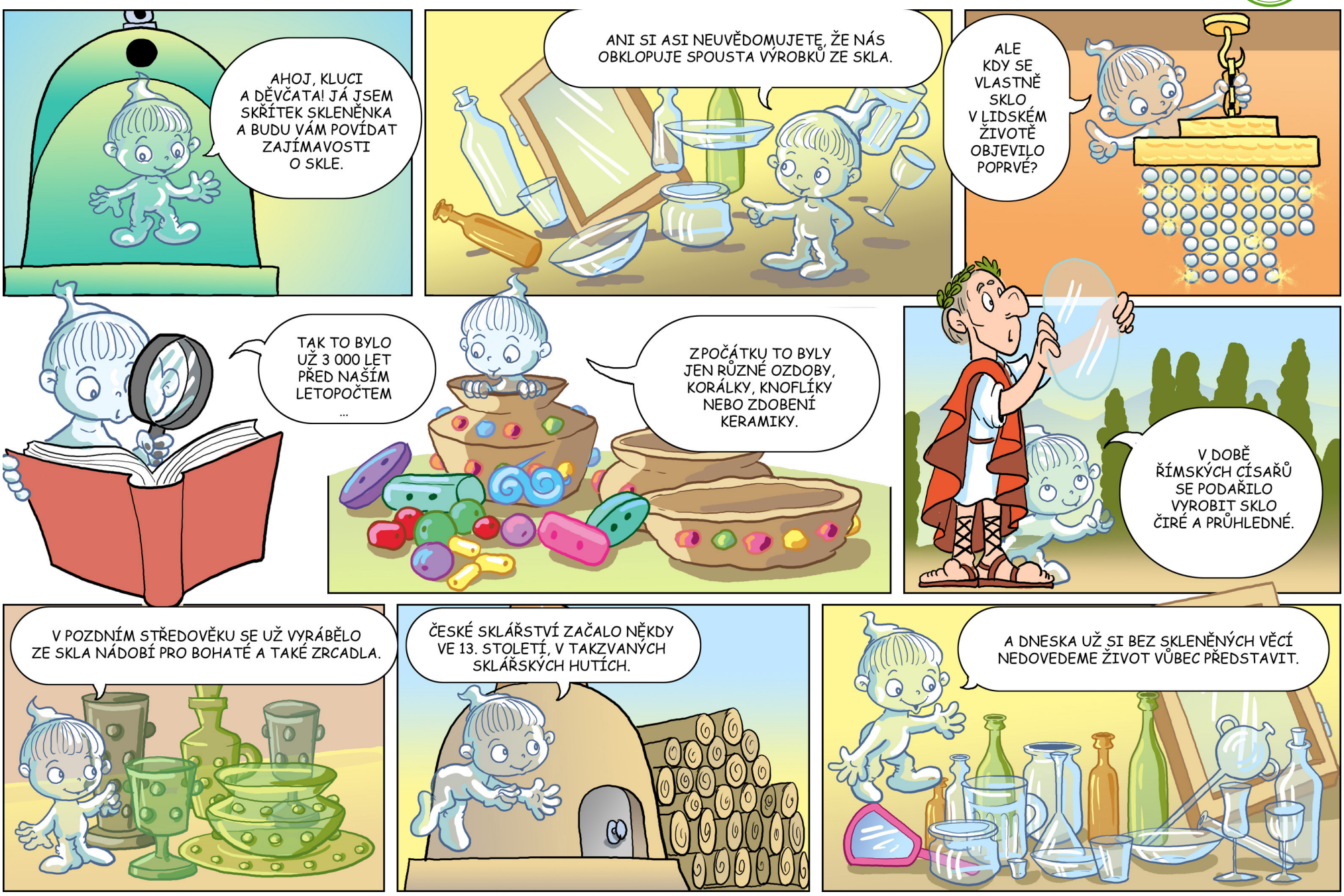

Námět a text: Hanka Hosnedlová, stránku nakreslila: Zdeňka Študlarová

Když se řekne Aljaška, určitě to ve vás vyvolá představu vzdálené, chladné a pro nás málo známé země. S přítelkyní jsme se tam vydaly při naší několikaměsíční výpravě do Kanady. Dostaly jsme se totiž až na sever kanadského Teritoria Yukon a odtud to bylo přes hranice už jen skok. A cesta přes Top of the World, což je prašná krkolomná silnice nad příkrými srázy a kolem skalních stěn, byla skutečným a ne zrovna bezpečným dobrodružstvím. Ale rozhodně jsme nelitovaly.

Sněhuláka tam neuplácáte

Měly jsme štěstí, že jsme se v těchto místech ocitly v době léta, které je zde velice krátké. Na druhé straně je téměř po celý ten čas polární den, takže je světlo i v noci. Než jsme si na tento úkaz zvykly, nemohly jsme spát, a tak jsme celé noci hrály ve stanu karty. Jinak zima tady začíná už v říjnu a končí koncem května, leckdy se protáhne až do červnových týdnů. V zimě tu pak teplota klesá hodně pod nulu.V roce 1947 zde padl rekord, když naměřili minus 63 stupňů Celsia, ale většinou se tu měří na stupně Fahrenheita. Nesmíte si ovšem představovat takovou zimu, jako je u nás – vlhkou a lezavou. Aljašská zima je suchá, takže snáz snesitelná. Její účinek ale mnohdy umocňuje větrný faktor – tedy pokud fouká studený vítr, je zima ještě větší. A taky sníh je poněkud jiný – je sypký jako písek, takže z něho kouli nebo sněhuláka neuplácáte.

Jméno Aljaška znamená Velká země a vzniklo z jazyka Aleutů, což jsou společně s Eskymáky, Inuity a dalšími národnostmi původní obyvatelé. A skutečně velká země to je – vždyť je největší z půl stovky států USA. Dokonce větší než dva další největší státy - Texas a Kalifornie dohromady. Aljaška totiž patří Spojeným státům americkým, přestože ji od nich odděluje celé rozlehlé území Kanady. USA koupily Aljašku od carského Ruska před 147 roky za 7,2 milionu dolarů. Dnes by ji Rusko určitě neprodalo, protože na Aljašce jsou velké zásoby ropy a jiného nerostného bohatství, také spousta zvěře a čistých vodních toků. Teprve v roce 1959 se však stala 49. státem USA.

A na tomhle obrovském území žije jen asi 710 000 obyvatel a z toho téměř 70 procent bydlí ve městech. Obyvatelé představují pestrou směsici ras a národů. Kdysi dávno sem přes Beringovu úžinu přicházeli lovci a obchodníci ze Sibiře. Proto jsou tu dodnes dřevěné ruské vesnice.

Malé domorodé vesničky jsme poznaly i cestou za polární kruh. Některé z nich pak nejsou v zimě po silnici vůbec dostupné a bývají zásobovány vrtulníky. Podle průvodce je území za polárním kruhem definováno tím, že tu už nenajdete porost stromů a teplota ani v létě nepřekročí 10 stupňů Celsia. Největší městečko v této oblasti je Barrow, které je od severního pólu vzdálené pouhých 1 450 kilometrů.

Jinak na severu je takzvaný permafrost, tedy věčně zmrzlá půda, což je zejména pro těžební práce dost obtížné. Pět procent povrchu Aljašky zaujímají ledovce a ten největší se jmenuje Hubbard Glacier. Jeho splaz je 144 km dlouhý a místy až 16 km široký. A když už jsme u těch nej: nejvyšší hora Aljašky je McKinley (6 168 metrů) a musíte za ní do národního parku Denali. Příroda je tam skutečně nádherná a strhující, ale vrtošivá. Takže v kempu u úpatí hory někdy musíte počkat i pár dní na dobré počasí, abyste se mohli vypravit na její vrchol. Spaly jsme ve stanu v nízkém lesíku, ale jídlo jsme musely zamknout jako všichni ostatní do kovových skřínek kus odtud, aby jeho vůně nepřilákala medvědy. Ti jsou postrachem v Kanadě i na Aljašce.

Jinou obávanou záležitostí, zejména v bažinatých oblastech, jsou komáři, kteří se tu vyskytují ve velikém množství. Dokážou svým útokem dohnat zvěř až k šílenství. Naštěstí jsme se s touhle pohromou nesetkaly, ale měly jsme tu čest zažít malinkaté černé mušky, kterým se v překladu říká „nevidíte je“ anebo „kapka krve“. Ty vám vykousnou malilinkatý kousíček kůže, že se objeví kapička krve, ale zůstane vám tvrdý svědivý pupen několik týdnů. Dovezly jsme si tenkrát tuhle nepříjemnou památku až domů.

Aljaška se může pochlubit třemi tisícovkami řek, které tečou do tří světových stran. Nejznámější je asi Yukon, který sem přichází už z Kanady a vlévá se do Beringova moře. A kromě toho je tu – což se nechce ani věřit – přes tři miliony jezer, a to jsou brána do počtu pouze ta, která mají vodní plochu větší než 8 hektarů. Největší je Illiamna Lake, které je dlouhé 130 km – představte si, že je to jako z Českých Budějovic do Plzně. Mimořádným zážitkem je také každoroční závod psích spřežení, který se jmenuje Iditarod. Trať dlouhou víc než tisíc mil běží několik dní ve velmi obtížných podmínkách, takže skutečně závod pro drsné muže a dokonce i ženy.

Nenechaly jsme si ujít ani cestování po Aljašské dálnici, která byla postavená za druhé světové války za pouhých 8 měsíců a 12 dní. Měří 2 500 kilometrů. Dneska už je samozřejmě přestavěná a rozšířená, jen kousek – asi 5 km – nechali na ukázku v původním stavu. Jinak zde byla vybudována síť silnic, železnice, mosty, přehrady, přístavy, průmyslové objekty, města...

Největším městem je moderní Anchorage, které v mnohém připomíná obdobná města v Americe nebo Kanadě. Žije zde přes 300 000 lidí, což je skoro polovina všeho aljašského obyvatelstva. Ale hlavním městem není – tím je mnohem menší Juneau na pobřeží, které dostalo statut hlavního města v roce 1 900. Když Aljaška patřila ještě Rusku, byla hlavním městem Sitka, což je v překladu název jednoho z druhů smrku.

Stejně jako Amerika a Kanada, také Aljaška zažila svou zlatou horečku před více než sto lety. Přes Chilcoot anebo průsmykem White Pass se sem hrnuli zlatokopové a další dobrodruzi za vidinou zlata. Dodnes zde nacházíte pozůstatky tohoto šílenství. My jsme ale zlato nehledaly, našly jsme ho jinde – v kráse krajiny, v zajímavých historických připomínkách, v přívětivosti a přátelském chování lidí. A to je víc než zářivý žlutý kov na rýžovací pánvi.

text a foto: Hanka Hosnedlová

Může za to indián

Asi bychom mezi vámi těžko hledali někoho, kdo by neměl rád chipsy. Dneska je jejich nabídka víc než bohatá a rozhodování při jejich nákupu přetěžké. Pokud bychom ale zůstali jen u chipsů bramborových, mohli bychom na jejich narozeninovém dortu letos sfouknout neuvěřitelných 164 svíček. Tolik let totiž uplynulo od jejich vzniku. A co je ještě zajímavější, u jejich kolébky stál americký indián George Crum a speciální chutě jednoho zákazníka.

George pracoval v hotelu Lake House ve městě Saratoga Springs v americkém státě New York. Běžným jídlem tehdy bývaly smažené kousky brambor a smažená ryba. Stará anglická klasika. Pak si ale jeden zákazník objednal bramborové plátky slabší, než se běžně dělalo. George mu chtěl vyhovět a zjistil, že slabounké opečené bramborové plátky chutnají výborně. A nejen jemu. Nápad se ujal, lidé si začali smažit bramborové lupínky i doma, a dokonce je prodávat jako samostatnou pochoutku. A tento zvyk se poměrně rychle rozšířil i do Evropy. Pak se nápadu ujali velcí výrobci a chipsy se staly hitem téměř po celém světě.

- hh -

Mít rád zvířata a starat se o ně, aby byla zdravá a spokojená, to je jeden z nejkrásnějších činů. Ostatně, dokazují to příspěvky žáků ze ZŠ a MŠ Žimutice.

Můj domácí mazlíček

My máme doma papouška. Jeho jméno je Roko. Peří je zbarveno modro-žluto-zeleně. Přebývá v kleci. Je to druh ara. Vysoký je přibližně 20 cm, jen tak se změřit nenechá. Rád se s ním mazlím. Krmím ho slunečnicovými semínky, jablkem, kiwi i hroznovým vínem. Dokáže zobákem rozlousknout i vlašský ořech. Roko umí říct ahoj a své jméno. Pro zajímavost – je tak chytrý, že když necháme klíč v zámku, dokáže si sám odemknout.

Filip Procházka - 5. tř.

Můj domácí mazlíček se jmenuje Čikita – je to společenský pes (fenka), rasa kolie. Jsou jí dva roky. Váží 9 kg, měří na výšku 52 cm a na délku 79 cm. Ráda se mazlí nebo si hraje s míčem. Jako každý pes má nejraději maso.

Tomáš Čecháček – 3. tř.

Můj domácí mazlíček je pes, fena, rasa německý ovčák. Jmenuje se Bára, ale já jí říkám Baruška. Narodila se 11. 7. 2007, je jí 9 let. Má vlkošedou barvu a hnědé oči. V létě na zahradě okusuje jablka. Ráda jí granule a kosti. Když přijedeme z nákupu, tak ji odměníme nějakým pečivem za to, že dobře hlídala. Umí si sama otevřít dveře, honit kočky i chytat myši. Je moc vděčná, když ji někdo pohladí. I když je to pes, kamarádí se s kočkami. Nechá je na sobě klidně ležet. Když byla koťátka malá, ztratila maminku, tak Baruška si je osvojila a opatrovala je jako vlastní štěňata. Dědovi pomáhá hlídat slepice, aby neutekly do záhonu se zeleninou.

Karolína Čiperová – 5. tř.

Duch

Kdo si létá,
kdo se vznáší,
všechny svíčky v domě zháší?
Kdo tu umí strašiti,
a nás všechny plašiti?

Všechny leká na potkání,
nikdo se mu neubrání.
Vypadá jak prostěradlo
a nás zrovna teď napadlo,
že se máme bát,
za hříchy se kát.

Víte tedy, kdo to je?
Kdo nám nedá pokoje?
Je to přece duch,
jde z něj strašný puch.

Filip Kovářík, 7. B
ZŠ E. Beneše, Písek

Mám rád

Mám rád svíčkovou s knedlíky
Mám rád na ohni buřtíky
Mám rád na grilu klobásu
Mám rád marinádu na masu
Mám rád párek ve vodě vařený
Mám rád chléb paštikou natřený
Mám rád vajíčka na hniličku
Mám rád na paprice slepičku
Mám rád játra na cibulce
Mám rád šunku v sýrové bulce
To všechno mám rád
Chceš si také dát?

Tomislav Dědič, 9. B
ZŠ E. Beneše, Písek

Nechtěla zaplatit dvanáct čokolád

Jmenuji se Čokoláda Oříšková, ležím ve druhé polici regálu v malém obchodě se sladkostmi v krajském městě Brně. Válím se tu už celkem dlouho spolu s dalšími kamarádkami čokoládami. Sem tam si někdo nějakou koupí, mě si ale zatím nikdo nekoupil.

Jednoho dne můj výhled zastínila starší paní, která začala zničehonic házet s mými kamarádkami.

Nyní se její ruka natahuje ke mně. Drží mě v ruce, rozbuší se mi čokoládové srdce a ztuhne rozpuštěná čokoláda v žilách. „Pomoc!“ křičím na ni, „Pusťte mě, to bolí!“ Asi nemá ráda oříšky, moje tělíčko z čokolády upustila zpět na polici. Ležela jsem nakřivo a viděla jsem, jak moje mléčné kamarádky strká do šosu bundy, ale i do rukávů a kapes. Sousedky pískaly, kvičely a sladkým hláskem prosily o pomoc. Bylo mi jich moc líto, ale nemohla jsem nic dělat. Dvanáct mléčných kamarádek roztávalo v její bundě.

Vtom už přijela policejní auta a hladovou zlodějku policisté zadrželi. Vystrašené sousedky byly zachráněny! Teď se dvanáct čokoládiček zotavuje v mrazáku. Den nato si mě koupila paní policistka. Dozvěděla jsem se, že za únos bývalých sousedek hrozí zlodějce až tři roky vězení, neboť to nebyla její první krádež.

Adéla Pauchová, 9. roč., ZŠ a MŠ Strunkovice nad Blanicí

O kouzelné kapličce

Jednoho dne rodina z velkého města uviděla v novinách článek o kouzelné kapličce, která se nachází v malebné vesničce Zdíkov.

V článku se psalo o vzácné vodě ve studánce vedle kapličky. Když se jí někdo napil, zlepšil se mu zrak a viděl jako rys.

V rodině byla holčička Sofinka, která měla zajímavé schopnosti. Nevěděla, jak je správně použít, protože u sebe neměla nikoho, kdo by ji to naučil. A navíc měla vadu zraku.

V létě jela s rodiči na dovolenou na Šumavu. Bydleli ve městě, a tak se chtěli všichni podívat na hory a nadýchat se trochu čistého vzduchu.

Rodiče chtěli, aby jejich dcera dobře viděla, a proto se snažili najít kouzelnou kapličku. Brzy ráno vyrazili na naučný pochod.

Sofinka se vydala do dlouhého táhlého kopce. V půlce kopce prosvítala mezi stromy zajímavá bílá stavba. Byla to kaplička, která Sofinku naprosto uchvátila. Jakmile k ní došla, čekal na ni trpaslík v děravém kloboučku. Když ho spatřila, velice se lekla a vykřikla, až její výkřik slyšeli i rodiče a ihned za Sofinkou běželi. Mezitím se Sofinka přestala trpaslíka bát. Vysvětloval jí, proč se vlastně zjevil.

Říkal, že jí může pomoci ke správnému ovládání nadpřirozených schopností. Sofinka nastavila ruku. Najednou jí na ní začal vyrůstat květ pampelišky. Trpaslík to spatřil a upřeně se na Sofinku díval s otevřenou pusou. Na světe je totiž pouze jeden člověk, který umí vykouzlit květ pampelišky, a trpaslík ho tedy našel. Našel i tři další děvčata - Alžbětku, Štěpánku a Gerdu. Alžbětka uměla vyčarovat květ sedmikrásky, Gerdě na ruce svítil květ prvosenky, Štěpánka mohla vyčarovat včelku, která květiny opyluje. V trpasličím světě vládne předlouhá zima. Jen tyto čtyři dívky mohou vrátit trpaslíkům jaro, léto a podzim.

Trpaslík vysvětlil Sofince, jak by mohla zachránit trpasličí svět od zimy. Souhlasila a nechala se přenést do trpasličího světa. Ke kapličce přišli rodiče, ale po Sofince už nikde ani stopa. Opravdu se báli. Vstoupili do kapličky a modlili se, aby se jim vrátila, protože to byla jejich jediná dcera a žádným slovem nejde vyjádřit, jak obrovská byla jejich láska k ní.

Sofinka přicestovala do trpasličího světa do vesnice Trpaslíkov nad Trpaslíkovem. Vtom uviděla svět ostře a zjistila, že vlastně vůbec není rozmazaný, ale je uspořádaný. Užívala si, že poprvé vidí vše tak, jak to doopravdy vypadá. Od té doby už se zrakem potíže neměla.

Seznámila se s dívkami, které měly také nadpřirozené schopnosti, a domlouvaly se, jak trpasličí svět od nekonečné zimy zachránit.

Gerda vyčarovala prvosenku, která probouzí jaro, hned po ní vyčarovala Sofinka pampelišku, aby svou barvou přitáhla pozornost včelky, kterou vyčarovala Štěpánka. Na řadu přišla i Alžbětka a její sedmikráska. Děvčata čekala, co se stane. Sníh začal tát a objevovala se tráva. Trpasličí svět se proměnil do bílo-zelených barev.

Sofinka se vrátila do domečku, ve kterém byli její rodiče ubytováni po dobu dovolené. Jakmile ji uviděli, plakali štěstím. Druhý den je Sofinka dovedla ke kapličce. Stála tam cedule, která tam dříve nebyla, a Sofinka byla zvědavá, co je na ní napsáno. Bylo to poděkování za pomoc s fotkou trpaslíků pod rozkvetlou třešní. Sofinka byla nadšená, že jim mohla pomoci. Potom se musela vrátit zpátky do města, protože končily prázdniny. Na trpaslíky nemohla zapomenout a vždy, když měli problémy, přišla jim na pomoc i s dalšími třemi dívkami.

Radim Beneš, 9. tř., ZŠ Zdíkov

1. číslo 2017 / zdarma

ZOO NOVINY

Zoo Hluboká, 373 41 Hluboká nad Vltavou, tel.: 387 002 211, e-mail: info@zoohluboka.cz, www.zoohluboka.cz

Ahoj kluci a holky, ahoj dospěláci!

Nelekejte se mě. Neublížím vám. Jsem pavouk z pouští Mexika, žiji na zemi a úkryt vyhledávám pod kameny. Mé tělo je černé s oranžovými pruhy na hlavohrudi a nohách – těch mám 8. Když je natáhnu, mají rozpětí až 16 centimetrů. Živím se hmyzem, ještěrkami nebo myšmi, které nechytám do sítí jako jiní pavouci, ale aktivně je lovím. Pomocí konečků nohou mohu vycítit různé pachy a vibrace, a tím kořist vystopovat. Samičky mohou naráz naklást až tisíc vajíček a na rozdíl od samečků se dožívají i 20 let. Lidé mě s oblibou chovají v teráriích, jelikož jsem docela skromný. K životu mi postačí trocha písku nebo rašeliny, nějaký přístřešek pro úkryt, miska s vodou a jídlo jednou týdně. Nekoušu a pro člověka nejsem jedovatý. Když mě někdo zastraší, vystřeluji na obranu pomocí nohou žahavé chloupky ze zadečku, které se protivníkovi dostanou do očí a nosu a to potom pěkně pálí.

V Zoo Hluboká žiji v tropickém pavilonu Matamata, kde uvidíte i jiné druhy sklípkanů. Těším se na viděnou.

Váš SKLÍPKAN SMITHŮV

kalendář akcí 2017

Zoo není jen procházka mezi zvířaty.
Přijďte se k nám také dozvědět něco nového, zajímavého, hrát si a bavit se.
Změna programu vyhrazena.
V případě nepřízně počasí může být akce zrušena, nebo přesunuta na jiný termín.
Sledujte prosím aktuální informace na našich webových stránkách **www.zoohluboka.cz**.
Informace o akcích na telefonních číslech:
387 002 211, 724 113 797 nebo 724 846 142.

DUBEN
1. 4. – Želví den
15. 4. – Velikonoce v zoo

KVĚTEN
1. 5. – MAY DAY
22. 5. - 31. 5. – Dětské divadelní hry

ČERVEN
1. 6. - 2. 6. – Dětské divadelní hry

ČERVENEC
Večerní komentované prohlídky
termíny 4., 7., 11., 14., 18., 21., 25.
(nutná rezervace)
28. 7. – Večerní pohádková zoo

SRPEN
Večerní komentované prohlídky
termíny 1., 4., 8., 11., 15., 18., 22., 25., 29.
(nutná rezervace)

ŘÍJEN
7. 10. – Den zvířat

LISTOPAD
4. 11. – Strašidelná zoo

PROSINEC
2. 12. – Putování za Mikulášem
14. 12. - 1. 1. 2018 – Vánočně nasvícená zoo
24. 12. – Štědrý den v zoo

Severní Amerika je řazena do oblasti, která se nazývá nearktická zoogeografická oblast a zahrnuje 15% pevniny od Grónska po střední část Mexika. Na tomto území se nachází jehličnaté tajgy, rozsáhlé travnaté stepi zvané prérie a také pouště a polopouště.

Neodmyslitelní zástupci Severní Ameriky

Pokud se řekne Severní Amerika, mnohým z nás se vybaví nekonečné prérie a pasoucí se divoká stáda bizonů. Bizoni američtí jsou největší savci tohoto kontinentu. Koncem 19. století byli však ve velkém množství loveni, zejména pro maso, kůži a kosti, a téměř tak došlo k jejich vyhubení. Z původních 70 milionů jedinců zbylo jen pár desítek kusů. Díky záchranným programům se podařilo bizoní populace opět navýšit. Dnes žije většina bizonů v soukromých chovech. Ve volné přírodě se vyskytují v chráněných oblastech, zejména v Yellowstonském národním parku.

Psoun prériový

Travnaté prérie jsou domovem dalšího obyvatele Severní Ameriky – psouna prériového. Tito hlodavci jsou velcí asi 40 cm a váží kolem 1 kg. Staví si rozsáhlé podzemní chodby s mnoha vchody a východy, ve kterých žijí v rodinných skupinách. Živí se hlavně částmi rostlin nebo si občas zpestří jídelníček drobným hmyzem. Další zajímavý hlodavec, který žije na severoamerickém kontinentu, je urzon kanadský. Jeho tělo pokrývají tisíce pichlavých bodlin, proto si ho lidé často pletou s dikobrazem. Na rozdíl od něj však tráví urzon většinu času na stromech, ze kterých slézá v noci za potravou. Ostny slouží k obraně před nepřáteli. Pokud se urzon cítí ohrožen, otočí se k nepříteli zády, začne couvat a snaží se ho na své ostny nabodnout. Takto zapíchnuté bodliny nejdou z kůže snadno vytáhnout kvůli háčkům na jejich koncích. Mezi oblíbenější severoamerické hlodavce patří čipmankové. Čipmank východní, podobný veverce, si staví nory, ale potravu vyhledává v korunách stromů. Je snadno rozeznatelný díky světlým proužkům na obou stranách těla. Díky své roztomilosti se tito hlodavci stali hlavními hrdiny v několika filmech a kreslených seriálech.

Na východě USA a Kanady žije podivný krtek hvězdonosý. Jak už napovídá jeho jméno, nos tohoto krtka je zakončen výběžky, které jsou seskupeny do tvaru hvězdy. Výběžky slouží ke zlepšení hmatu a rozpoznání kořisti. Díky tomu se krtek hvězdonosý stává rekordmanem v rychlosti nalezení a pojídání potravy. Je to také skvělý plavec, který dokáže kořist vyčmuchat i pod vodou. Živí se hmyzem nebo měkkýši.

V teplejších a sušších oblastech se můžeme potkat s obávanými chřestýši. Tito hadi se vyskytují pouze na americkém kontinentu a jsou nezaměnitelní díky svému chřestidlu na konci ocasu. Chřestidlo slouží k zastrašování protivníků a nepřátel a vytváří ho části staré kůže, kterou had pravidelně svléká. Pokud zastrašování nepomůže, had zaútočí a nepřítele uštkne. Jed chřestýšů je silný a může usmrtit i člověka. Dnes je známo kolem 30 druhů chřestýšů. Do styku není radno přijít ani s americkými skunky. Skunci mají podobně jako ostatní lasicovité šelmy silně zapáchající pachové žlázy pod ocasem, které jim slouží k obraně. Jejich zápach je natolik účinný, že dokáže odradit i tak velkého nepřítele jako je medvěd. Smrdutý proud, který obsahuje sloučeniny síry, dokážou také přesně zamířit a zasáhnout oči protivníka. Skunci jsou výrazně černobíle zbarveni a živí se všežravě. Známou lasicovitou šelmou je také norek americký. Tento americký druh byl zavlečen i na naše území, kde však není příliš vítaný. Náš původní norek evropský byl tímto novým druhem zcela vytlačen a kvůli tomu ho už u nás nenajdeme. Norci jsou často chováni na kožešinových farmách, ze kterých uniknou, nebo bývají vypuštěni. Nepůvodní druh nemá žádné přirozené nepřátele, a ohrožuje tak živočichy, kteří na území žijí přirozeně.

Urzon kanadský

Norek americký

Mezi další šelmy Severní Ameriky patří kojot prérijní, který je vzhledem a způsobem života podobný vlku obecnému a často dochází ke křížení mezi těmito dvěma druhy. Dále zde žije medvěd grizzly, medvěd baribal nebo puma americká.

V Zoo Hluboká můžete z výlučně severoamerických druhů pozorovat psouna prériového a křepela virginského. Mnoho našich ostatních druhů se však v Severní Americe vyskytuje také, například puštík bradatý, jestřáb lesní, liška obecná nebo rosomák sibiřský.

školní výpravy do zoo

Hraj si, bav se, poznávej - zoo ti v tom pomáhej!

Zpestřete si hodiny přírodopisu, biologie či ekologie nejen návštěvou zoo, ale i některým z našich vzdělávacích programů. Programy nabízíme pro všechny typy škol.

Prales na talíři - NOVINKA

Představíme si tropický deštný prales, seznámíme se s pěstováním palmy olejné a poznáme dopady jejího pěstování na tento ekosystém - zejména na zvířata, která zde žijí. Zamyslíme se nad možnostmi řešení tohoto globálního problému vzhledem ke svému spotřebitelskému způsobu života.

Program je určen pro 2. stupeň ZŠ.

Celou nabídku vzdělávacích programů a bližší informace naleznete na **www.zoohluboka.cz**. Pro objednání programů můžete využít elektronický formulář nebo kontaktovat naše vzdělávací oddělení na telefonním čísle 387 00 22 12 nebo 602 390 355.

novinky ve zkratce

Tygři se konečně dočkali
Na začátku nového roku byli naši tygři samec Oliver a samice Altaica poprvé puštěni do výběhu společně. Čtyřletý Oliver je v naší zahradě od roku 2013 a byl dovezen ze Zoo Dvůr Králové, kde se i narodil. Tříletá Altaica pochází ze Švédska a bydlí u nás od roku 2014. První kontakt mezi nimi proběhl hladce, seznámení bylo úspěšné a již po chvíli došlo k vzájemnému hraní a hašteření. Tak uvidíme, zda si budou natolik sympatičtí, že se dočkáme i tygřích miminek. Březost u tygrů trvá zhruba 3 měsíce a samice rodí 2-5 mláďat, která jsou zcela závislá na mateřské péči. Samostatná se potom stávají v roce a půl svého života.
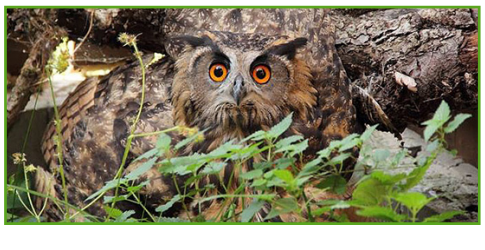
Loňské návraty do přírody
Naše zoo v roce 2016 vypustila do přírody 211 živočichů. Většina z nich byla přijata a následně ošetřena a uzdravena v záchranné stanici. Zpět do přírody bylo vypuštěno např. 39 poštolek obecných, 3 výři velcí, 14 jedinců několika druhů netopýrů, 5 užovek obojkových nebo vzácná potáplice severní. Zároveň se přímo v zoo podařilo odchovat několik mláďat druhů, které také mohly být vypuštěny do přírody – např. 2 poštolky obecné, 18 kvakošů nočních, 5 sov pálených nebo 22 syslů obecných.